

Beata Molo

dr hab., prof. KAAFM, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
<https://orcid.org/0000-0002-4924-8950>

Hanna Bazhenova

dr, Instytut Europy Środkowej; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
<https://orcid.org/0000-0003-1724-7213>

Problemy bezpieczeństwa i współpracy międzynarodowej w Europie Środkowo-Wschodniej. Wprowadzenie

Do rąk czytelników oddajemy kolejny numer periodyku „Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka”. Niniejszy tom zawiera w głównej mierze opracowania, których przedmiotem są różne aspekty bezpieczeństwa i współpracy międzynarodowej w Europie Środkowo-Wschodniej.

Dział „Artykuły” otwiera tekst Grzegorza Baziura, będący syntetycznym ujęciem kwestii wpływu tzw. kryzysu migracyjnego na granicy polsko-białoruskiej w II połowie 2021 r. na środowisko bezpieczeństwa międzynarodowego państw wschodniej flanki NATO i wschodniej części Unii Europejskiej – przede wszystkim na bezpieczeństwo Polski. Artykuł przedstawia postawę władz Polski wobec presji migracyjnej oraz białoruskie i rosyjskie działania dezinformacyjne. Rola i miejsce partii prorosyjskich w systemie politycznym Ukrainy w latach 2014–2022, tj. od Euromajdanu do rozpoczęcia przez Federację Rosyjską pełnoskalowej inwazji na Ukrainę, jest przedmiotem analizy Yevhenija Portnego. Autor odnotowuje zdelegalizowanie, na podstawie stosownej ustawy, sił politycznych legitymizujących,

wspierających bądź negujących fakt rosyjskiej agresji przeciwko Ukrainie. Bogdan Koszel analizuje zaangażowanie zjednoczonych Niemiec w latach 1990–1995 w proces stabilizacji i reform wolnorynkowych w państwach byłego bloku wschodniego – w Polsce, na Węgrzech, w Czechosłowacji (od 1993 r. w Czechach i na Słowacji), w Rumunii i Bułgarii – w kontekście debaty w RFN na temat konieczności, względnie braku celowości takiego zainteresowania regionem Europy Środkowo-Wschodniej. Dyskusje o wsparciu RFN dla Ukrainy od początku pełnoskalowej wojny z Rosją, zwłaszcza zaś problem dostaw niemieckiego uzbrojenia i sprzętu wojskowego, są przedmiotem analizy Wulfa Lapinsa. Autor podejmuje próbę rozstrzygnięcia dylematu, którego istota koncentruje się wokół odpowiedzi na pytanie: czy Niemcy powinny udzielić wsparcia dla potencjalnego szybkiego zakończenia wojny przy większym zaangażowaniu politycznym i dyplomatycznym. Aleksandra Trzcielińska-Polus przedstawia działania na forum Bundestagu w odniesieniu do dwóch projektów: utworzenia miejsca pamięci polskich ofiar II wojny światowej (*Polen-Denkmal zum Gedenken an die polnischen Opfer der deutschen Besatzung 1939 bis 1945*) oraz centrum dokumentującego okupację niemiecką w całej Europie (*Dokumentationszentrum „Zweiter Weltkrieg und Besatzungsherrschaft”*). Aleksandra Kruk opisuje ścieżki kariery przedstawicieli młodego pokolenia niemieckich elit politycznych z pochodzeniem migracyjnym: Agnieszki Brugger (Sojusz 90/Zieloni) i Paula Ziemiaka (CDU) oraz główne obszary ich aktywności partyjnej. Autorka pokazuje również zakres wpływu tych polityków na stosunki polsko-niemieckie. Tę część numeru zamyka artykuł Agnieszki Bielawskiej, która poddaje analizie koncepcje integracji europejskiej dwóch partii niemieckich, CDU i CSU, oraz dwóch partii polskich, PO i PSL (będących członkami Europejskiej Partii Ludowej, EPP). Opisuje również, w jaki sposób partie te postrzegały rozszerzenie Unii Europejskiej.

W dziale „Z kart historii” Paulina Stępniewska-Szydłowska analizuje przyczyny i konsekwencje puczu wojskowego przeprowadzonego w Turcji w 1980 r.

W artykule otwierającym dział „Varia” Zdzisław Śliwa, Aleksander Olech i Piotr Dutkiewicz prezentują kwestię chińskich aspiracji politycznych wobec Arktyki w kontekście stosunków z Rosją. Artykuł Bogdana Barczaka jest poświęcony genezie i aktywności *yakuzy* oraz zwalczaniu tej organizacji przestępczej, którego efektem ubocznym jest powstanie nowego i odmiennego rodzaju przestępczości zorganizowanej – *hangure*. Istotna w tym kontekście jest ocena wpływu tego zjawiska na poziom bezpieczeństwa wewnętrznego Japonii. Tomáš Imrich Profant koncentruje się na kwestii aktorów dominujących w dyskursie o zmianach klimatu. W tym celu autor przeanalizował 60 artykułów, które ukazały się na Słowacji w trzecim kwartale 2019 r. w dziennikach „SME” i „Denník N”. Wyniki jego pracy mogą być punktem wyjścia do pogłębionych badań nad sposobami marginalizowania niektórych głosów w głównym nurcie debaty publicznej.

Numer zamyka dział „Artykuły recenzyjne, recenzje”, zawierający omówienia publikacji: Julian Lindley-French, John R. Allen, Frederick Ben Hodges, *Future war. Bedrohung und Verteidigung Europas*, Langen Müller Verlag GmbH, München 2022 (Aleksandra Kruk), John Pomfret, *Pozdrowienia z Warszawy. Polski wywiad, CIA i wyjątkowy sojusz*, Znak Literanova, Kraków 2022 (Julia Grabowska).

